

Oświadczenie
**przewodniczących ogólnopolskich i regionalnych organizacji gmin
w sprawie nieudanych wyborów prezydenckich w dniu 10 maja 2020 roku**

1. Z oburzeniem odnotowujemy pojawiające się w wypowiedziach rządzącej partii politycznej **przypisywanie odpowiedzialności za niepowodzenie przedsięwzięć organizacyjnych, zmierzających do przeprowadzenia za wszelką cenę wyborów prezydenta RP w dniu 10 maja 2020 roku, samorządom** oraz propagandowe stawianie wóldarzy gmin i miast w roli wykonawców poleceń partyjnych. Przypominamy, że znaczna większość wójtów, burmistrzów i prezydentów miast to osoby bezpartyjne, wybrane z lokalnych komitetów wyborczych. Niedopuszczalne jest stawianie nam zarzutów „sabotażu” i „działań antypaństwowych” - **wykonujemy swoje obowiązki na podstawie i w granicach prawa, respektując art. 7 Konstytucji.**

2. Przypominamy, że nasze organizacje wielokrotnie wyrażały stanowiska, opinie i apele, dotyczące **braku możliwości przeprowadzania w czasie obowiązywania stanu epidemii wyborów i referendum lokalnych, których terminy przypadały w marcu, kwietniu i maju, a także wyborów prezydenta RP.** Między innymi zakwestionowaliśmy nagłe uchwalenie 28 marca w nowelizacji ustawy COVID-owej art. 40, znacznie poszerzającego krąg osób głosujących korespondencyjnie, bez niezbędnych zmian w licznych innych przepisach wyborczych. Poprawkę Senatu, skreślającą ten artykuł, Sejm odrzucił. Tydzień później (6 kwietnia) Sejm uchwalił ustawę o głosowaniu korespondencyjnym w wyborach prezydenta RP, zarządzonych w roku 2020. Podczas procedowania w Senacie **zgłosiliśmy do tej ustawy wiele konstruktywnych uwag, wskazując konieczne zmiany, by procedura korespondencyjna mogła być przeprowadzona. Jednocześnie wyraziliśmy przekonanie, że niektóre spośród przyjętych rozwiązań – zwłaszcza wobec ograniczenia roli Państwowej Komisji Wyborczej w procesie przeprowadzenia wyborów – rodzą poważne wątpliwości co do dochowania konstytucyjnych zasad równości, powszechności i tajności głosowania**¹. Wobec braku możliwości poprawienia ustawy w terminie umożliwiającym przeprowadzenie według niej wyborów Senat odrzucił ustawę w całości, ale Sejm odrzucił uchwałę Senatu. Po podpisaniu jej przez Prezydenta RP minister aktywów państwowych zdążył jeszcze wydać na jej podstawie bezprzedmiotowe rozporządzenie wykonawcze.

3. W międzyczasie wiele polskich gmin przyłączyło się do **Apelu polskiego samorządu** o przyjęcie rozwiązań, które uratowałyby naszą demokrację przed nadchodzącym kryzysem. Nasz apel nie został wysłuchany, podobnie jak apele licznych innych środowisk, w tym Państwowej Komisji Wyborczej oraz Rady Stałej Konferencji Episkopatu Polski.

4. Od końca marca apelowaliśmy o wprowadzenie przewidzianego w Konstytucji **stanu klęski żywiołowej**, który nieformalnie i tak obowiązuje, a który pomógłby rozwiązać liczne problemy, jakie powstały w wyniku wprowadzonych restrykcji i ograniczeń, w tym kwestie organizacji wyborów i referendum lokalnych oraz wyborów prezydenta RP. Rząd zlekceważył nasze argumenty, dążąc za wszelką cenę do wyborów.

5. W drugiej połowie kwietnia br. podjęto **pozbawione podstaw prawnych działania i naciski**, których celem było zmuszenie wójtów, burmistrzów i prezydentów miast do wydania nieuprawnionemu podmiotowi spisów wyborców, zawierających dane osobowe naszych mieszkańców. W tym samym czasie minister cyfryzacji ujawnił, że przekazał temu samemu podmiotowi dane z rejestru PESEL, co było działaniem nielegalnym. Cała ta „akcja” odbywała się na podstawie decyzji Premiera z 16 kwietnia br., wydanej bez podstawy prawnej.

5. Państwowa Komisja Wyborcza w komunikacie z dnia 7 maja br. jednoznacznie wskazała **jedną z głównych przyczyn powstałego kryzysu**, jaką było uchwalenie - metodą „poprawki technicznej”, zgłoszonej w II czytaniu - **artykułu 102 w ustawie z dnia 16 kwietnia 2020 r.** (kolejnej tarczy anty-COVID-owej), który pozbawił PKW części jej ustawowych uprawnień dotyczących organizacji wyborów. Przepis ten wciąż obowiązuje.

6. Z powyższego, z konieczności skrótowego, przytoczenia działań zmierzających do przeprowadzenia głosowania w wyborach prezydenta RP, zarządzonych na 10 maja br., wynika jednoznacznie, że **za powstały chaos i – w jego efekcie – kryzys polityczny, odpowiada większość sejmowa, wspierana aktywnie w tym zakresie przez powołany przez nią rząd.** Kreowany przez media publiczne, będące pod kontrolą jednej partii, obraz tej sytuacji jest całkowicie fałszywy, oparty w dużej części na kłamstwach i przeinaczeniach. Dziękujemy wolnym mediom za konsekwentne przedstawianie obiektywnych relacji z tych wydarzeń, które zostaną w przyszłości poddane należytej ocenie społecznej i politycznej.

(-) Tadeusz Truskolaski
Prezes Zarządu
Unii Metropolii Polskich

(-) Artur Tusiński
Prezes Zarządu
Unii Miasteczek Polskich

(-) Krzysztof Iwaniuk
Przewodniczący
Związku Gmin Wiejskich
Rzeczypospolitej Polskiej

(-) Zygmunt Frankiewicz
Prezes
Związku Miast Polskich

(-) Piotr Kuczera
Przewodniczący
Śląskiego Związku Gmin
i Powiatów (OPOS)

¹ Opinia Zarządu ZGW RP z dnia 24 kwietnia br., opinia Zarządów ZMP i UMP z dnia 27 kwietnia br.